

[Svend Aage Jensen]

banen med socialdemokratisk islæt, og den må have sympati for SF's tanker om en gradvis medarbejderovertagelse af virksomhederne – ikke for at give den enkelte medarbejder større råderet eller mere på bankkontoen, nej, en kollektiv overtagelse, hvor alle skal have noget at skulle have sagt, men hvor ingen i virkeligheden tager ansvaret eller konsekvenserne, når det brænder på.

Jeg bemærker, at SF vil anvende den såkaldte proms som grundlag for den kollektive kapital, der efterhånden skal gøre det muligt for virksomhedernes medarbejdere at sikre sig den totale indflydelse. De nuværende ejere skal i realiteten forære deres virksomheder væk.

CD er nu som tidligere imod en socialisering. Vi tror ikke på, at det hverken skaber eller fastholder sunde levedygtige virksomheder i den verden, som vi i fremtiden kommer til at leve i. Det synes som om, at også de tidligere socialistiske lande i Østeuropa er enige i de synspunkter.

CD må tage afstand fra dette beslutningsfor-slag.

Jørgen Estrup (RV):

Man kan i nogen grad sige, at vi lever i perioden efter arbejdsmarkedspensionerne, for var der noget, der fik debatten om økonomisk demokrati til at stoppe, så var det indførelsen af arbejdsmarkedspensioner. Jeg synes, det er meget godt at blive mindet om, at vi opnåede én ting med arbejdsmarkedspensionerne, som også mit parti i høj grad har arbejdet for og været positivt indstillet over for: Vi opnåede noget økonomisk. Vi sikrede en opsparing, vi sikrede nogle mennesker et grundlag – forhåbentlig – når de skal pensioneres, men vi fik ikke den sidste del af ØD med, altså den demokratiske del. Den er der sådan set ikke gjort noget for, i og med at vi fik arbejdsmarkedspensionerne.

Derfor synes jeg, helt som jeg sagde allerede ved de to foregående lovforslag på dagsordenen, at det er yderst relevant og det er godt, at SF rejser debatten. Jeg synes, vi har brug for at tænke igennem, hvad vi nu skal gøre efter arbejdsmarkedspensionerne. Hvordan sikrer vi, at der bliver en sammenhæng mellem det, der sker i de nye ordninger, der opbygges, eller på anden måde mellem den formue, der opsamles i virksomhederne, og de beslutninger, der ta-

ges? Hvordan får vi både spredt ejendomsretten og sikret, at beslutningerne har en karakter, så de, der er de egentlige skabere af formuen, føler, de har indflydelse på dem?

Dér har SF og vi hele tiden haft et fælles udgangspunkt. Vi ønsker både spredning af ejendomsretten og at sikre, at det har noget med den enkelte arbejdsplads at gøre. Jeg kan konstatere, at SF nu finder – andet ville nok også have undret mig – at vi har centralfonde nok. Det mener jeg også. Det har vi hele tiden ment at vi havde, og nu må det vist være klart. Problemet er, hvad der er af åbninger for at gå videre med denne sag om ØD, OD, LM, eller hvad vi nu har kaldt barnet.

Jeg synes, det er oplagt rigtigt, når arbejdsministeren siger, at det i tider som de nuværende er svært at sige til virksomhederne, at de skal sætte en bestemt andel af lønsummen, promsgrundlaget eller noget andet til side, for det kan virke som en belastning for virksomhederne. Selv om forslagsstillerne i bemærkningerne til beslutningsforslaget skriver, at der ikke går noget fra virksomheden, fordi pengene bliver stående, ved vi jo godt, at det betyder en begrænsning af dispositionerne. Der er ikke den samme dispositionsfrihed.

Derfor synes jeg, at man også fra SF's side burde overveje, om ikke overskuddet, som har været det, vi fra radikal side hele tiden har holdt fast i som det eneste rimelige grundlag at bygge en medarbejderejeordning på, fortsat er det, man må have i tankerne. Dér kan virksomhederne med meget større ro i sindet imødesee, hvad der sker, for sådan nogle ordninger starter kun i de virksomheder, der går godt, og dér har medarbejderne også i dårlige tider både en vis rimelig interesse og mulighed for at være med.

Jeg synes ikke, det er en god idé med promsgrundlaget. Jeg synes selvfølgelig heller ikke, det er nogen god idé, at man helt holder medarbejdernes individuelle interesse ude af dette her. Jeg kan godt se, at man åbner for en vis grad af uddannelsesmuligheder og sådan noget, men jeg tror, der skal noget mere langsigtet til.

På de punkter er der stadig væk nogle forskelle mellem os, og derfor vil vi fra radikal side heller ikke kunne gå ind for forslaget. Det ligger allerede i, hvad arbejdsministeren har sagt, men jeg tror, vi med fordel kan genoplive